

Raport
privind asigurarea transparenței în procesul decizional în
cadrul Comisiei Electorale Centrale pentru anul 2022

Clasificare de securitate

C3 – DE UZ PUBLIC

RAPORT
pentru anul 2022
privind asigurarea transparenței în procesul decizional
în cadrul Comisiei Electorale Centrale

APROBAT

Angelica CARAMAN,
Președinta Comisiei Electorale Centrale

PUBLICAT

pe pagina web oficială a
Comisiei Electorale Centrale

23 martie 2023

Date despre persoanele responsabile

Nr.	Numele și prenumele	Subdiviziune	Funcție	Responsabilitate	Semnătura
1.	GAMARȚA-EȘANU Adrian	Direcția juridică	Consultant principal	Elaborare/ publicare	
2.	JUMIGA Olesea	Direcția juridică	Șefa subdiviziunii	Coordonare	
3.	MUSTEAȚA Angela	Direcția analiză și documentare	Consultant principal	Redactare	
4.	BERLINSCHII Alexandr	Comisia Electorală Centrală	Secretar al Comisiei Electorale Centrale	Coordonare	

Deținător	Cod de referință	Versiune	Pagini
Direcția juridică	RTD_DJ_001_04	1.0	14

CUPRINS

1. Capitolul I. Dispoziții generale.....	3
2. Capitolul II. Asigurarea transparenței decizionale în perioada electorală.....	4
3. Capitolul III. Asigurarea transparenței decizionale în perioada dintre alegeri.....	5
4. Capitolul IV. Procesul de elaborare și adoptare a noului Cod electoral.....	6
5. Capitolul V. Elaborarea și dezvoltarea conceptului „e-Votare”.....	8
6. Capitolul VI. Totalizare, date statistice și note.....	11

Capitolul I

INFORMAȚII GENERALE

Potrivit art. 3 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 7-17, art. 34), la elaborarea unui act normativ se respectă principiul transparenței, publicității și accesibilității, iar conform art. 32 alin. (3) din aceeași lege, concomitent sau înainte de transmiterea spre avizare, proiectul actului normativ este supus consultării publice în modul stabilit de Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional.

De menționat că principiul transparenței nu reprezintă doar obligația autorității de a publica deciziile luate prin intermediul platformelor sale informaționale, ci inclusiv obligația de a respecta etapele stabilite la art. 8 din Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 215-217, art. 798). Articolul prevede următoarele:

- „Etapile principale ale asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:
- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;
 - b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;
 - c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;
 - d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;
 - e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate.”.

Autoritățile publice sunt obligate să întreprindă măsurile necesare pentru asigurarea posibilității de participare a cetățenilor și a altor părți interesate la procesul decizional.

În anul 2022 a fost finalizată reforma electorală (inițiată la finele anului 2021) prin adoptarea Codului electoral nr. 325/2022, totodată au fost continuate lucrările asupra dezvoltării a conceptului Sistemului de vot prin internet „e-Votare”. În procesul de elaborare a propunerilor de modificare a legislației electorale și celei conexe, precum și a proiectelor de hotărâre pe marginea conceptului „e-Votare”, Comisia Electorală Centrală a respectat cu strictețe etapele transparenței în procesul decizional, informând periodic publicul despre acțiunile grupului de lucru creat în acest sens.

Alte informații privind procesul de elaborare și adoptare a noului Cod electoral, precum și de dezvoltare a conceptului „e-Votare” sunt prezentate în capitolele IV și V din prezentul raport.

Potrivit art. 22 alin. (1) lit. c) din Codul electoral nr. 1381/1997 (în vigoare pe parcursul anului raportării), în calitate de organ specializat în domeniul electoral, Comisia Electorală Centrală elaborează regulamente și instrucțiuni menite să perfecționeze procedurile electorale. Aceeași normă este prevăzută și de noul Cod electoral nr. 325/2022 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr. 426-427, art. 770) la art. 25 lit. c). Codul electoral nr. 325/2022 a intrat în vigoare la data de 1 ianuarie 2023, Comisia având obligația de a adopta/modifica toate regulamentele și instrucțiunile sale în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare.

În scopul eficientizării activităților de aducere în concordanță a cadrului normativ cu prevederile noului Cod electoral, la data de 29 decembrie 2022, președintele Comisiei Electorale Centrale a aprobat dispoziția nr. 79-a, cu modificările ulterioare, prin care a fost aprobat Planul de acțiuni privind activitatea de elaborare a cadrului normativ al Comisiei Electorale Centrale pentru perioada decembrie 2022 – iunie 2023. Planul de acțiuni a fost plasat pe pagina web la compartimentul „Cadrul normativ”, rubrica „Plan anual”, anul „2022”¹.

Astfel, conform planului menționat mai sus, urmează a fi aprobate/modificate cel puțin 33 de regulamente și 10 instrucțiuni. Dintre acestea, elaborarea a 3 proiecte de hotărâre cu privire la aprobarea regulamentelor a fost inițiată în anul 2022. Ne referim la:

1) Inițierea elaborării proiectului de hotărâre „Pentru aprobarea Regulamentului privind activitatea Comisiei Electorale Centrale”;

2) Inițierea elaborării proiectului de hotărâre „Pentru aprobarea Regulamentului de activitate al Centrului de instruire continuă în domeniul electoral”;

3) Inițierea elaborării proiectului de hotărâre „Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la procedura de ridicare și atribuire a mandatelor de consilier”.

Astfel, raportul pentru anul 2022 privind asigurarea transparenței în procesul decizional în cadrul Comisiei Electorale Centrale este elaborat în temeiul art. 16 din Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, al pct. 41 și 42 din Regulamentului cu privire la procedurile de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 967/2016 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 265-276, art. 1050), norme care prevăd următoarele (cităm):

„Autoritățile publice vor întocmi și vor aduce la cunoștința publicului rapoarte anuale privind transparența în procesul decizional, care vor conține:

a) numărul deciziilor adoptate de autoritatea publică pe parcursul anului de referință;
b) numărul total al recomandărilor recepționate în cadrul procesului decizional;
c) numărul întrunirilor consultative, al dezbaterilor publice și al ședințelor publice organizate;

d) numărul cazurilor în care acțiunile sau deciziile autorității publice au fost contestate pentru nerespectarea legii și sancțiunile aplicate.

Raportul respectiv se face public nu mai târziu de sfârșitul trimestrului I al anului imediat următor anului de referință”.

Capitolul II

ASIGURAREA TRASPARENȚEI DECIZIONALE ÎN PERIOADA ELECTORALĂ

Conform art. 14 din Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, actele ce urmează a fi adoptate în perioada electorală pot fi supuse elaborării și adoptării fără respectarea procedurii de consultare publică.

În anul 2022 au fost organizate și desfășurate două scrutine:

- a) „*Alegeri locale noi din 29 mai 2022*”, în 10 localități din țară;
- b) „*Alegerile locale noi din 16 octombrie 2022*”, în 3 localități din țară.

Având în vedere art. 14 din Legea nr. 239/2008, în interiorul perioadei electorale a alegerilor respective au fost adoptate fără respectarea procedurii de consultare publică două hotărâri:

1) nr. 405 din 4 aprilie 2022 „*Pentru aprobarea Regulamentului privind reflectarea campaniei electorale la alegerile locale noi din 29 mai 2022 în mijloacele de informare în masă din Republica Moldova*”;

2) nr. 638 din 15 august 2022 „*Pentru aprobarea Regulamentului privind reflectarea campaniei electorale la alegerile locale noi din 16 octombrie 2022 în mijloacele de informare în masă din Republica Moldova*”.

De menționat că, deși proiectele de hotărâre nu au fost consultate cu părțile interesate, acestea au fost transmise pentru avizare Consiliului Audiovizualului.

Hotărârile respective au fost publicate pe pagina web oficială a Comisiei Electorale Centrale, atât la compartimentul „Sedințe CEC”, rubrica „Hotărâri CEC” și la compartimentul „Cadrul normativ”, rubrica „Regulamente”, cât și în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Pe 4 aprilie 2022 și 15 august 2022, Comisia a publicat și comunicate de presă prin care a informat publicul larg despre adoptarea regulamentelor menționate ^{2 3}.

Capitolul III **ASIGURAREA TRANSPARENȚEI DECIZIONALE** **ÎN PERIOADA DINTRE ALEGERI**

În privința actelor normative care nu cad sub incidența art. 14 din Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, în cadrul Comisiei Electorale Centrale transparența în procesul decizional a fost asigurată prin:

a) plasarea pe pagina web a Comisiei www.cec.md, la compartimentul „Cadrul normativ”, rubrica „Transparența decizională”, subrubrica „Procesul decizional”, a anunțurilor de inițiere a elaborării proiectelor de hotărâri, precum și a anunțurilor privind prezentarea pentru consultare publică a proiectelor de hotărâri, a proiectelor de regulamente/instrucțiuni împreună cu nota informativă și alte anexe (după caz)⁴;

b) solicitarea expertizei juridice și expertizei anticorupție asupra proiectelor de hotărâre pentru adoptarea/modificarea regulamentelor/instrucțiunilor, în condițiile art. 35 și 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative;

c) solicitarea prezentării opiniei asupra proiectelor de hotărâre privind aprobarea/modificarea regulamentelor/instrucțiunilor sau avizarea acestora de către autoritățile competente;

d) sistematizarea propunerilor, sugestiilor, opiniilor cu valoare de recomandare formulate de participanții la consultarea publică în sinteză, cu argumentările corespunzătoare;

e) plasarea comunicatelor de presă despre acțiunile întreprinse de Comisia Electorală Centrală pe marginea proiectelor prezentate spre consultare publică;

f) organizarea sau participarea la mese rotunde/ateliere sau la alte întruniri organizate în contextul consultării publice a proiectului de act normativ.

Pe parcursul anului 2022, Comisia Electorală Centrală a anunțat despre inițierea elaborării și a prezentat spre consultare publică șase proiecte de acte normative, după cum urmează:

- *trei proiecte de acte normative ce vizează atribuirea Comisiei Electorale Centrale privind înaintarea propunerilor de modificare a legislației electorale:*

1) Hotărârea nr. 550/2022 „Cu privire la înaintarea propunerilor de modificare a Codului electoral și a legislației conexe”;

2) Hotărârea nr. 572/2022 „Cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului de vot prin internet „e-Votare””;

3) Hotărârea nr. 725/2022 „Cu privire la crearea Grupului interinstituțional de lucru pentru elaborarea și pilotarea Sistemului Informațional de Vot prin Internet”.

Toate proiectele enumerate mai sus fost prezentate spre consultare publică și ulterior aprobate prin hotărâre a Comisiei Electorale Centrale⁵.

- *trei proiecte de hotărâri ce vizează aprobarea regulamentelor Comisiei Electorale Centrale:*

1) Proiectul de hotărâre „Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la activitatea Comisiei Electorale Centrale”;

2) Proiectul de hotărâre „Pentru aprobarea Regulamentului de activitate al Centrului de instruire continuă în domeniul electoral”;

3) Proiectul de hotărâre „Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la procedura de ridicare și atribuire a mandatelor de consilier”.

Proiectele de hotărâri încă se află la etapa „publicării anunțului privind inițiativa de elaborare a actului normativ⁶”.

Capitolul IV

PROCESUL DE ELABORARE ȘI ADOPTARE A NOULUI COD ELECTORAL

Reforma electorală a fost inițiată în conformitate cu Planul de acțiuni al Comisiei Electorale Centrale pentru anul 2021, aprobat prin hotărârea CEC nr. 4664/2021 (anume a activităților ce vizează perfecționarea cadrului legislativ electoral și al celui conexe).

Astfel, prin dispoziția președintelui Comisiei Electorale Centrale nr. 51-a din 8 octombrie 2021, a fost constituit Grupul de lucru pentru revizuirea Codului electoral și a legislației conexe. Din grupul de lucru au făcut parte membri ai Comisiei Electorale Centrale și funcționari din cadrul Aparatului Comisiei Electorale Centrale. Pentru îndeplinirea acestei sarcini, au fost antrenați reprezentanți ai societății civile și alți experți.

Grupul de lucru a fost responsabil de analiza curenților existenți și elaborarea conceptului de lege ferenda. Propunerile de revizuire a legislației electorale și a celei conexe, formulate și analizate de grupul de lucru, s-au bazat inclusiv pe recomandările misiunilor naționale și internaționale de observare a alegerilor, pe cele mai bune practici de aplicare a legislației electorale, precum și pe adresele Curții Constituționale formulate în contextul validării rezultatelor alegerilor naționale.

Mai mult, la data de 17 decembrie 2021, Institutul pentru Politici și Reforme Europene, în parteneriat cu Coaliția civică pentru alegeri libere și corecte, au organizat un eveniment în format on-line, cu genericul „Reforma Codului electoral: priorități și arii de intervenție”⁷. În cadrul evenimentului, reprezentantul Comisiei Electorale Centrale a accentuat angajamentul autorității electorale de a perfecționa cadrul legal și de a definitiva conceptul noului Cod electoral care va fi transmis Parlamentului Republicii Moldova pentru analiza oportunității modificării legislației electorale.

La data de 3 februarie 2022, Comisia Electorală Centrală a publicat pe pagina web oficială anunțul privind inițierea elaborării proiectului de hotărâre „Cu privire la înaintarea propunerilor de modificare a Codului electoral și a legislației conexe”.

În aceeași zi, Comisia Electorală Centrală, în parteneriat cu Asociația Promo-LEX, a organizat un eveniment în regim de videoconferință în cadrul căruia a fost prezentată „Concepția de modificare a legislației electorale și conexe”⁸.

Ulterior, la data de 9 februarie 2022, a fost publicat anunțul privind organizarea consultării publice a proiectului de hotărâre „Cu privire la înaintarea propunerilor de modificare a Codului electoral și a legislației conexe”, fiind stabilită data de 9 martie 2022 inclusiv ca termen pentru prezentarea recomandărilor/propunerilor⁹. Concomitent cu mediatizarea anunțului despre organizarea consultării publice, Comisia Electorală Centrală a plasat pe pagina sa web proiectul de hotărâre, anexele la proiectul de hotărâre și nota informativă.

Menționăm că, în interiorul termenului preconizat pentru consultare publică a proiectului de hotărâre, Comisia Electorală Centrală a organizat două întâlniri de lucru în cadrul cărora au fost discutate principalele instituții ale dreptului electoral (necesare a fi perfecționate), și anume:

1) la data de 16 februarie 2022, conducerea Comisiei Electorale Centrale a avut o întrevedere cu reprezentanții Biroului pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului (BIDDO/ODIHR)¹⁰. Principalele subiecte discutate s-au referit la revizuirea mecanismului de desemnare și numire a membrilor Comisiei, mandatul acestora, particularitățile înregistrării candidaților la funcții electivă, sporirea transparenței privind hotărârile adoptate de organele electorale din teritoriu, fortificarea efortului de supraveghere și control asupra finanțării campaniei electorale, examinarea eficientă a contestațiilor electorale, accesibilitatea procesului electoral, precum și implementarea unor metode alternative de vot;

2) pe 24 februarie 2022, membrii Comisiei Electorale Centrale au pus în discuție cu membrii Consiliului Audiovizualului aspecte legate de principiile generale și particularitățile reflectării alegerilor de către mijloacele de informare în masă în Republica Moldova¹¹. Au fost analizate propunerile de îmbunătățire a prevederilor legale ce se referă la organizarea dezbatelor electorale, acordarea timpilor de antenă de către furnizorii de servicii media, condițiile de plasare a publicității electorale și a celei politice, reglementarea desfășurării sondajelor de opinie.

În perioada consultărilor publice, Comisia Electorală Centrală a recepționat 428 de recomandări (informații despre subiecții care au înaintat recomandări sunt reflectate în tabelul nr. 3 al Capitolului VI). Propunerile, sugestiile, opiniile au fost analizate de membrii grupului de lucru, sistematizate pe capitole și publicate pe pagina web oficială a Comisiei.

După expirarea termenului de prezentare a propunerilor la proiectul de hotărâre, Comisia Electorală Centrală a organizat patru ateliere de lucru în regim de videoconferință, care au reunit deputați în Parlamentul Republicii Moldova, reprezentanți ai partidelor politice, instituțiilor publice centrale și locale, societății civile și parteneri de dezvoltare^{12 13}.

La data de 25 mai 2022, Comisia Electorală Centrală a prezentat, în cadrul unui eveniment, propunerile pentru o nouă redacție a Codului electoral¹⁴. Evenimentul a reunit reprezentanți ai administrației publice centrale, deputați în Parlamentul Republicii Moldova, magistrați, experți în materie electorală, reprezentanți ai partidelor politice și ai diasporei, parteneri de dezvoltare, organizații ale societății civile și mass-media.

Ca finalitate a acțiunilor descrise, precum și a activității grupului de lucru, a fost adoptată hotărârea nr. 550/2022 „Cu privire la înaintarea propunerilor de modificare a Codului electoral și a legislației conexe”¹⁵. În aceeași zi, în temeiul pct. 3 din hotărârea respectivă, conceptul noului Cod electoral a fost remis Guvernului Republicii Moldova și Parlamentului spre examinarea oportunității de modificare a legislației electorale și celei conexe.

La data de 13 iulie 2022, un grup de deputați au înregistrat în Parlament proiectul de lege nr. 288/2022 privind adoptarea Codului electoral¹⁶. Propunerile acceptate de deputați aveau drept scop perfecționarea cadrului electoral în conformitate cu recomandările și avizele Curții Constituționale, Comisiei de la Veneția și OSCE/ODIHR înaintate pe parcursul anilor 2014-2021.

Proiectul noului Cod electoral a fost consultat cu reprezentanții societății civile și alte părți interesate, inclusiv și pe platforma parlamentară. De exemplu, la data de 26 iulie 2022, Comisia juridică, numiri și imunități a organizat consultări publice, cu participarea deputaților în Parlament, membrilor Comisiei Electorale Centrale, a reprezentanților partidelor politice și societății civile¹⁷.

Amintim că proiectul noului Cod electoral a fost votat în prima lectură la data de 28 iulie 2022. După adoptarea în primă lectură, în perioada 3 – 17 octombrie 2022, Comisia juridică, numiri și imunități a organizat alte patru dezbateri publice, la care au participat membri ai Comisiei Electorale Centrale, reprezentanți ai partidelor politice și ai societății civile.

La data de 22 noiembrie 2022, Comisia Electorală Centrală a organizat conferința internațională „Reforma electorală – pilon al consolidării democrației participative”, care a reunit experți electorali ce reprezintă peste 20 de autorități electorale din străinătate, organizații naționale și internaționale de profil¹⁸. Reprezentanții autorităților electorale din România, Letonia, Azerbaidjan, Kârgâzstan, Uzbekistan, Armenia, Mexic și Georgia au prezentat experiența dezvoltării proceselor electorale din țara lor, provocările și lecțiile învățate în urma realizării reformelor electorale. Experții din partea OSCE/ODIHR, A-WEB, IFES, Promo-LEX, ENEMO și a Consiliului Europei au subliniat rolul organizațiilor partenere în perfecționarea practicii și legislației electorale.

La data de 1 decembrie 2022, Parlamentul Republicii Moldova a aprobat Codul electoral în lectura a doua, iar la 8 decembrie 2022 – în lectură finală^{19 20}. Codul electoral nr. 325/2022 a fost promulgat la data de 21 decembrie 2022, prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 744-IX.

Capitolul V

ELABORAREA ȘI DEZVOLTAREA CONCEPTULUI „E-VOTARE”

Potrivit pct. 3 lit. a) din Concepția Sistemului informațional automatizat de stat „Alegeri”, aprobată prin Legea nr. 101/2008, scopul de bază al creării SIAS „Alegeri” este inclusiv „oferirea cetățenilor a posibilității alternative de a vota prin intermediul sistemului electronic”.

Mai mult, dezvoltarea sistemului „Votarea prin internet” reprezintă o acțiune aferentă activității strategice „Perfecționarea SIASA”, conform Pilonului 1 „Servicii orientate spre cetățeni”, obiectivul 1.1 „Dezvoltarea serviciilor accesibile, securizate și inovative”, nr. de ordine „2” din Planul de acțiuni al Comisiei Electorale Centrale pentru anul 2022 în conformitate cu activitățile prevăzute în Planul strategic al CEC pentru anii 2020-2023, aprobat prin hotărârea CEC nr. 314/2022²¹.

În vederea realizării acțiunii menționate mai sus, Comisia Electorală Centrală a creat Grupul de lucru interinstituțional pentru elaborarea conceptului și planului de acțiuni privind digitalizarea procesului electoral și pilotarea votului electronic ca metodă alternativă de vot. La data de 10 februarie 2022, membrii grupului de lucru, în cadrul unei ședințe on-line, au discutat și analizat aspectele juridice privind implementarea procesului de vot prin internet²².

Ulterior, pe 31 martie 2022 și 24 mai 2022, membrii grupului de lucru s-au întâlnit în ședințe pentru a definitiva propunerile pentru reglementarea juridică a modalității de votare prin internet^{23 24}.

Proiectul conceptului sistemului de vot prin internet „e-Votare”, elaborat de grupul de lucru interinstituțional creat la inițiativa Comisiei Electorale Centrale, a fost prezentat publicului larg la data de 9 iunie 2022²⁵. Prezentarea a avut loc în cadrul celei de-a cincea videoconferințe în regim on-line din 2022 EUDebatesCafe, organizate de Institutul pentru Politici și Reforme Europene. La eveniment au participat reprezentanți ai CEC, Agenției de Guvernare Electronică, exponenții societății civile și experți în domeniu. Data de 15 iunie 2022 a fost stabilită ca termen limită pentru prezentarea propunerilor, sugestiilor, opiniilor cu valoare de recomandare.

La etapa de consultare publică au fost prezentate 18 recomandări (informații despre subiecții care le-au înaintat sunt prezentate în capitolul VI, tabelul nr. 3). Toate recomandările au fost reflectate în sinteza propunerilor/recomandărilor parvenite de la subiecții interesați și plasate pe pagina web oficială a Comisiei Electorale Centrale.

La data de 27 iunie 2022, Comisia Electorală Centrală a adoptat hotărârea nr. 572/2022 „Cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului de vot prin internet „e-Votare”^{26 27}. În temeiul pct. 2 din hotărâre, aceasta a fost remisă Guvernului Republicii Moldova și Parlamentului Republicii Moldova pentru examinare.

De asemenea, Conceptul sistemului de vot prin internet „e-Votare” a fost prezentat la data de 1 iulie 2022, în cadrul Forumului de discuții „Implementarea Votului electronic în Moldova și Dreptul la vot al Diasporei moldovenești”, organizat de Institutul Republican Internațional²⁸. Evenimentul a reunit reprezentanți ai serviciului diplomatic din Republica Moldova, partide politice, organizații neguvernamentale locale și internaționale, instituții ale statului implicate în procesul de implementare a votului electronic

La data de 23 septembrie 2022, Comisia Electorală Centrală a inițiat procedura de creare a grupului de lucru interinstituțional în scopul elaborării și pilotării Sistemului Informațional de Vot prin Internet²⁹. În aceeași zi, pe pagina web oficială a Comisiei, a fost publicat proiectul de hotărâre și două anexe.

După finalizarea procesului de consultare publică, Comisia Electorală Centrală a adoptat hotărârea nr. 725/2022 „Cu privire la crearea Grupului interinstituțional de lucru pentru elaborarea și pilotarea Sistemului Informațional de Vot prin Internet”^{30 31}. Grupul de lucru este format din reprezentanți ai CEC, Agenției de Guvernare Electronică, Serviciului Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică, Agenției Servicii Publice, Serviciului de Informații și Securitate, Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, precum și ai Coaliției Civice pentru Alegeri Libere și Corecte.

Grupul de lucru va fi responsabil de elaborarea caietului de sarcini pentru Sistemul Informațional de Vot prin Internet și a specificațiilor tehnice pentru infrastructura tehnologică. Totodată, acesta va desfășura procedurile de achiziții publice pentru contractarea companiei/companiilor dezvoltatoare de soft și pentru achiziționarea echipamentului necesar, configurarea infrastructurii tehnice, elaborarea Sistemului Informațional, auditarea și testarea sistemului.

În activitatea sa, grupul de lucru a organizat mai multe ședințe, printre care:

1) la data de 30 noiembrie 2022, membrii grupului de lucru interinstituțional pentru elaborarea și pilotarea Sistemului Informațional de Vot prin Internet s-au întrunit în ședință cu reprezentanții companiei INDRIVO. Aceasta a fost contractată de către Comisia Electorală Centrală (CEC) în scopul elaborării caietului de sarcini pentru soluția tehnică a Sistemului Informațional de Vot prin Internet (SIVI)³²;

2) la data de 12 decembrie 2022, grupul interinstituțional de lucru pentru elaborarea și pilotarea Sistemului Informațional de Vot prin internet s-a întrunit în ședință cu experți din Estonia³³;

3) la data de 14 decembrie 2022, grupul de lucru a continuat discuțiile cu expertul din Estonia, Tarvi Martens, care a participat la realizarea sistemului de vot prin internet în această țară³⁴.

Capitolul VI
TOTALIZARE, DATE STATISTICE ȘI NOTE

Informații totalizatoare cu privire la procesul de transparență decizională pentru anul 2022 sunt prezentate în tabelele de mai jos.

Tabelul nr. 1 - Procesul de elaborare a hotărârilor

<i>Denumirea indicatorilor</i>	<i>Valoarea indicatorilor</i>
1. Numărul total de hotărâri adoptate de Comisia Electorală Centrală în anul 2022	574
1.1. Hotărâri privind inițierea procedurii de validare a unor mandate de deputați	4
1.2. Hotărâri privind organizarea și desfășurarea alegerilor locale noi	90
1.3. Hotărâri cu privire la aprobarea regulamentelor sau avizelor asupra proiectelor de lege pentru modificarea unor acte normative	11
1.4. Hotărâri cu privire la ridicarea/atribuirea mandatelor de consilier în consiliile locale	444
1.5. Hotărâri privind aprobarea rapoartelor/planurilor CEC/CICDE (alte aspecte organizatorice)	7
1.6. Hotărâri privind finanțarea partidelor politice	7
1.7. Alte hotărâri	11
2. Numărul proiectelor de hotărâri, care cad sub incidența Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, adoptate în perioada de raportare	
2.1. Proiecte de hotărâri adoptate în vederea aprobării actului normativ	3
2.2. Proiecte de hotărâri adoptate pentru modificarea actului normativ	0
2.3. Proiecte de hotărâri pentru modificarea actului normativ, aflate la etapa de inițiere a elaborării (total inițiate)	6
2.3.1. Anunțuri privind inițierea elaborării proiectului de hotărâre	6
2.3.2. Anunțuri privind retragerea proiectului de hotărâre	5
2.4. Proiecte de hotărâri pentru aprobarea/modificarea actului normativ supuse consultărilor publice (avizate)	3
2.4.1. Anunțuri privind organizarea consultărilor publice	3
2.4.2. Proiecte de hotărâri adoptate (din numărul proiectelor supuse consultărilor publice)	3

Tabelul nr. 2 - Modalități de consultare publică

<i>Denumirea indicatorilor</i>	<i>Valoarea indicatorilor</i>
3.1. Numărul dezbaterilor, alor ședințe sau consultări publice pe marginea proiectelor de hotărâre	22
3.2. Numărul comunicatelor de presă publicate în contextul procedurii de elaborare/consultare a proiectelor de hotărâre	25
3.3. Grupuri de lucru organizate pentru elaborarea proiectului de hotărâre	2

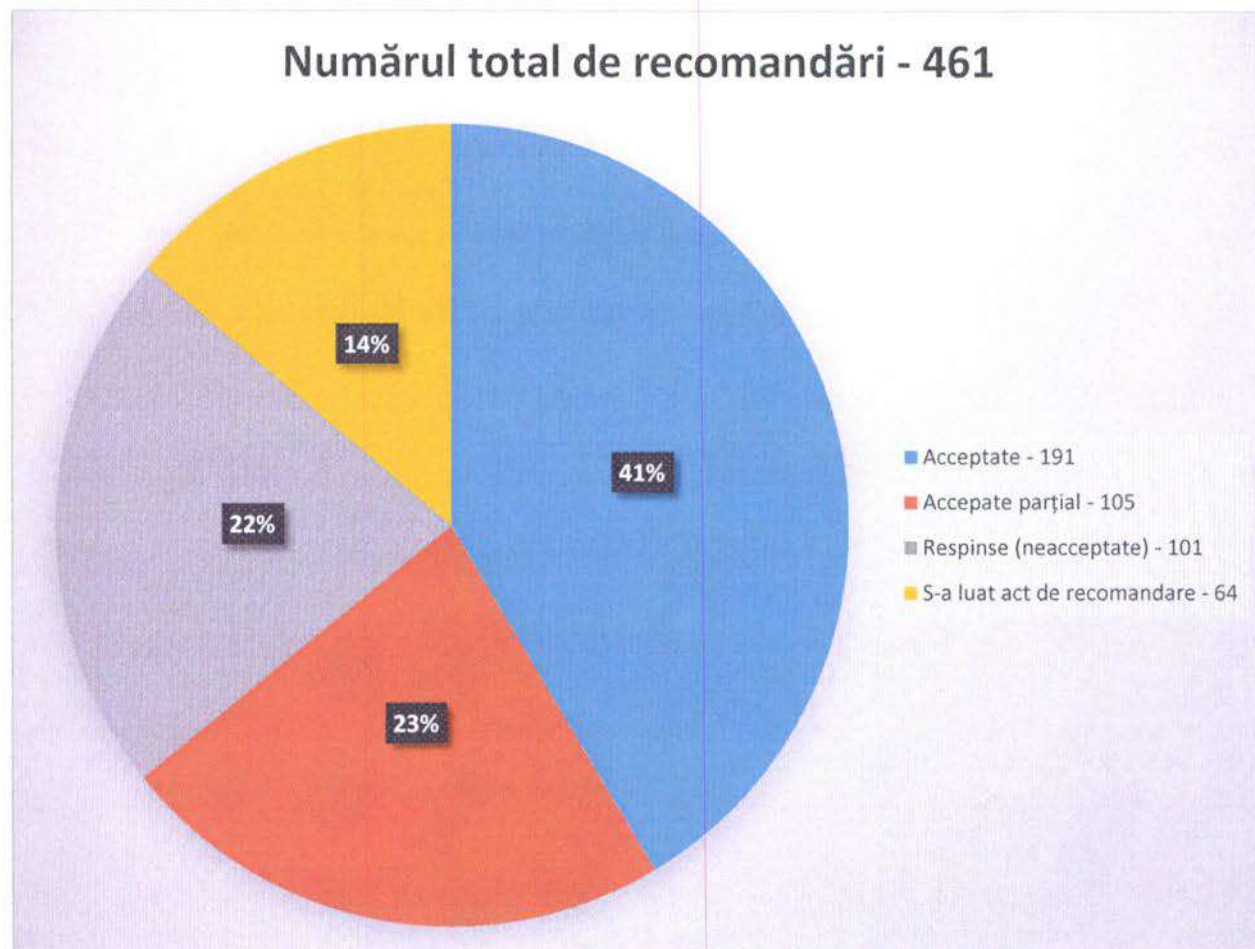
Tabelul nr. 3 - Rezultatele consultării publice a proiectelor de hotărâri

<i>Denumirea indicatorilor</i>	<i>Valoarea indicatorilor</i>
4. Numărul total de recomandări recepționate	461
4.1. Cetățeni/experti naționali	56
4.2. Partide politice	18
4.2.1. Partidul Liberal Democrat din Moldova	8
4.2.2. Partidul Politic „Puterea Oamenilor”	4
4.2.3. Partidul Politic „VOINȚA POPORULUI”	2
4.2.4. Partidul Politic Partidul Acasă Construim Europa „PACE”	1
4.2.5. Mișcarea Profesioniștilor „Speranța-Надежда”	1
4.2.6. Partidul Comuniștilor din Republica Moldova	2
4.3. Organizații nonguvernamentale	321
4.3.1. Asociația Promo-LEX	276
4.3.2. UN WOMEN	8
4.3.3. Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din Republica Moldova	9
4.3.4. Centrul Național al Romilor	1
4.3.5. Asociația Presei Electronice din Moldova	24
4.3.6. Coaliția pentru Incluziune și Nediscriminare și Platformei pentru Egalitatea de Gen	3
4.4. Autorități publice (total):	33
4.4.1. Centrul Național Anticorupție	17
4.4.2. Consiliul Audiovizualului	16
4.5. Centrul de instruire continuă în domeniul electoral	33

Tabelul nr. 4 – Contestații și sancțiuni

<i>Denumirea indicatorilor</i>	<i>Valoarea indicatorilor</i>
5. Numărul contestațiilor împotriva Comisiei Electorale Centrale pentru nerespectarea Legii nr. 239/2008.	0
5.1. Contestate la organul emitent	0
5.2. Contestate în instanța de judecată	0
6. Sancțiuni aplicate pentru nerespectarea Legii nr. 239/2008	0

Suplimentar, prezentăm mai jos date statistice privind numărul de recomandări „acceptate” sau „respinse” parvenite de la subiecții interesați în anul 2022, conform sintezelor publicate pe pagina web a Comisiei Electorale Centrale.

NOTE

- ¹ Planul de acțiuni privind activitatea de elaborare a cadrului normativ al Comisiei Electorale Centrale pentru perioada decembrie 2022 – iunie 2023. Link: [https://a.cec.md/storage/ckfinder/files/plan%20de%20actiuni_2022%20\(versiunea%201\).pdf](https://a.cec.md/storage/ckfinder/files/plan%20de%20actiuni_2022%20(versiunea%201).pdf)
https://a.cec.md/storage/ckfinder/files/plan%20de%20actiuni_2022_versiunea%202.pdf
- ² Comunicat de presă din 04 aprilie 2022. Link: https://185.108.181.107/ro/cec-a-aprobat-regulamentul-privind-reflectarea-campaniei-electorale-la-2781_101716.html.
- ³ Comunicat de presă din 15 august 2022. Link: https://185.108.181.107/ro/a-fost-aprobat-regulamentul-privind-reflectarea-campaniei-electorale-la-2781_102566.html.
- ⁴ Compartimentul „Cadrul normativ”, rubrica „Procesul decizional” - <https://a.cec.md/ro/procesul-decizional-3379.html>.
- ⁵ Informații suplimentare sunt prevăzute pe pagina web oficială a Comisiei Electorale Centrale, la rubrica „Procesul decizional”, pozițiile nr. 1 – 3, anul „2022”.
- ⁶ Anunțurile privind inițierea elaborării proiectului de hotărâre sunt plasate pe pagina web oficială a Comisiei la rubrica „Procesul decizional”, pozițiile nr. 4-6, anul 2022.
- ⁷ Comunicat de presă din 17 decembrie 2021. Link: https://www.a.cec.md/ro/prioritatile-cec-pe-segmentul-de-reforma-electoral-a-fost-2781_100987.html.
- ⁸ Comunicat de presă din 03 februarie 2022. Link: https://www.a.cec.md/ro/comisia-electoral-centrala-a-prezentat-viziunea-conceptuala-de-modificare-2781_101143.html.
- ⁹ Anunț privind organizarea consultării publice a proiectului de hotărâre. Link: [https://a.cec.md/storage/ckfinder/files/anun%C8%9B_consultare_Codul%20electoral_\(1\).pdf](https://a.cec.md/storage/ckfinder/files/anun%C8%9B_consultare_Codul%20electoral_(1).pdf).
- ¹⁰ Comunicat de presă din 16 februarie 2022. Link: https://www.a.cec.md/ro/oscebidido-si-a-prezentat-recomandarile-si-a-manifestat-deschidere-2781_101187.html.
- ¹¹ Comunicat de presă din 24 februarie 2022. Link: https://www.a.cec.md/ro/continua-consultarile-pe-marginea-propunerilor-de-modificare-a-codului-2781_101191.html.
- ¹² Comunicat de presă din 23 martie 2022. Link: https://www.a.cec.md/ro/alte-subiecte-au-fost-abordate-in-cadrul-unui-nou-2781_101249.html.
- ¹³ Comunicat de presă din 07 aprilie 2022. Link: https://www.a.cec.md/ro/subiectele-despre-procedurile-electorale-si-organizarea-referendumurilor-au-inch-2781_101717.html.
- ¹⁴ Comunicat de presă din 25 mai 2022. Link: https://www.a.cec.md/ro/comisia-electoral-centrala-a-prezentat-propunerile-la-codul-electoral-2781_101926.html.
- ¹⁵ Hotărârea CEC nr. 550/2022. Link: https://a.cec.md/ro/cu-privire-la-inaintarea-propunerilor-de-modificare-a-codului-electoral-2751_102000.html.
- ¹⁶ Proiectul de lege nr. 288/2022 „Cu privire la adoptarea Codului electoral”. Link: <https://www.parlament.md/ProcesulLegislativ/Proiectedeactelegislative/tabid/61/LegislativId/6117/language/ro-RO/Default.aspx>.
- ¹⁷ Comunicat de presă din 26 iulie 2022. Link: https://www.a.cec.md/ro/proiectul-noului-cod-electoral-a-fost-supus-audierilor-publice-2781_102096.html.
- ¹⁸ Comunicat de presă din 22 noiembrie 2022. Link: https://www.a.cec.md/ro/reforma-electoral-subiect-de-discutii-intre-oficiali-electionali-reuniti-2781_102810.html.

- ¹⁹ Comunicat de presă din 01 decembrie 2022. Link: https://www.a.cec.md/ro/noul-cod-electoral-al-republicii-moldova-a-fost-adoptat-2781_102845.html.
- ²⁰ Comunicat de presă din 08 decembrie 2022. Link: https://www.a.cec.md/ro/codul-electoral-a-fost-adoptat-in-lectura-finala-2781_102864.html.
- ²¹ Hotărârea CEC nr. 314/2022. Link: https://185.108.181.107/ro/cu-privire-la-aprobarea-planului-de-actiuni-al-comisiei-electorale-2751_101152.html.
- ²² Comunicat de presă din 10 februarie 2022. Link: https://a.cec.md/ro/aspectele-juridice-privind-implementarea-procesului-de-vot-prin-internet-2781_101161.html.
- ²³ Comunicat de presă din 31 martie 2022. Link: https://a.cec.md/ro/consiliul-europei-a-venit-cu-o-expertiza-a-propunerilor-2781_101696.html.
- ²⁴ Comunicat de presă din 24 mai 2022. Link: https://a.cec.md/ro/proiectul-conceptului-sistemului-de-vot-prin-internet-va-fi-2781_101925.html.
- ²⁵ Comunicat de presă din 09 iunie 2022. Link: https://a.cec.md/ro/conceptul-sistemului-de-vot-prin-internet-e-votare-este-2781_101984.html.
- ²⁶ Comunicat de presă din 27 iunie 2022. Link: https://a.cec.md/ro/conceptul-sistemului-de-vot-prin-internet-e-votare-a-2781_102036.html.
- ²⁷ Hotărârea CEC nr. 572/2022. Link: https://185.108.181.107/ro/cu-privire-la-aprobarea-conceptului-sistemului-de-vot-prin-internet-2751_102035.html.
- ²⁸ Comunicat de presă din 01 iulie 2022. Link: https://www.a.cec.md/ro/modificarea-legislatiei-electorale-va-facilita-exercitarea-dreptului-la-vot-2781_102043.html.
- ²⁹ Comunicat de presă din 09 septembrie 2022. Link: https://a.cec.md/ro/cec-anunta-despre-initierea-elaborarii-si-prezinta-spre-consultari-2781_102666.html.
- ³⁰ Hotărârea CEC nr. 725/2022. Link: https://a.cec.md/ro/cu-privire-la-crearea-grupului-interinstitutional-de-lucru-pentru-elaborarea-2751_102716.html.
- ³¹ Comunicat de presă din 11 octombrie 2022. Link: https://a.cec.md/ro/grup-de-lucru-pentru-elaborarea-si-pilotarea-sistemul-informational-2781_102714.html.
- ³² Comunicat de presă din 30 noiembrie 2022. Link: https://a.cec.md/ro/grupul-de-lucru-interinstitutional-pentru-elaborarea-si-pilotarea-sistemului-2781_102842.html.
- ³³ Comunicat de presă din 12 decembrie 2022. Link: https://a.cec.md/ro/experienta-estoniei-privind-implementarea-votului-prin-internet-discutata-la-2781_102866.html.
- ³⁴ Comunicat de presă din 14 decembrie 2022. Link: https://a.cec.md/ro/grupul-interinstitutional-de-lucru-pentru-elaborarea-si-pilotarea-sistemului-2781_102884.html.